

רע"פ 4789/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4789/22

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי באר שבע ב-עפ"ג 31814-04-22 מיום 8.6.2022 שניתן על ידי סג"נ א' ביתן והשופטים ג' לזין ו-ג' דניאל

בשם המבקש: עו"ד פאולה ברוש

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (סגן הנשיאה א' ביתן והשופטים ג' לזין ו-ג' דניאל) ב-עפ"ג 31814-04-22 מיום 8.6.2022, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (השופט י' עטר) ב-ת"פ 1572-02-21 מיום 8.3.2022.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 28.1.2021 בשעה 3:00 לערך, המבקש התפרץ לבית בבאר שבע בכוונה לבצע גניבה, כאשר באותה העת המתלוננת לנה בדירה. המבקש הסתובב בבית וגנב מספר פריטים בכללם מכשירי טלפון נייד ושעונים. בשלב מסוים, המתלוננת נעורה משנתה, ומשהבחינה במבקש, החלה לצעוק. בעקבות כך, המבקש נמלט מהמקום, עד אשר נתפס בידי המשטרה. בגין מעשים אלו, יוחסו למבקש עבירת התפרצות לבית מגורים לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) ועבירת גניבה לפי סעיף 384 לחוק.

עמוד 1

3. המבקש הורשע על פי הודאתו בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש.

4. בית משפט השלום בגזר דינו עמד על חומרת עבירת התפרצות לבית מגורים הגורמת לפגיעה קשה בתחושת הביטחון האישי של הציבור, בייחוד כאשר העבירה מבוצעת בלב שכונת מגורים וכאשר דיירי הבית לנים בו באותה העת. בפרט, הודגש כי ב"אזור הנגב" היעדר הביטחון האישי "גובר והולך" נוכח ריבוי העבירות, ואי יכולת גורמי האכיפה להתמודד עמן. בהינתן האמור, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת, בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 13 ל-29 חודשי מאסר בפועל.

בגזירת עונשו של המבקש בגדרי המתחם, בית משפט השלום שקל את הצורך בהרתעת היחיד והרבים נוכח הרווח הכספי הקל להשגה בעבירות בהן הורשע; העדר הרשעות קודמות לחובתו; הודאתו במעשים והאופן בו נטל עליהם אחריות. עוד פורטו בהרחבה שלושת תסקירי המבחן אשר הוגשו בעניין המבקש. בתסקיר האחרון, הומלץ על ענישה מוחשית בדמות מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, זאת נוכח היעדר שיתוף הפעולה של המבקש עם שירות המבחן, חרף הצהרותיו בדבר נכונותו לטיפול ושינוי. צוין כי בעבירות דנן, לרוב, אין מקום להימנע ממאסר בפועל, גם בהתחשב בשיקולי שיקום, קל וחומר בענייננו כאשר מהתסקירים לא עולה אופק שיקומי עבור המבקש.

אשר על כן, בית משפט השלום גזר על המבקש 14 חודשי מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת רכוש מסוג "פשע", למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת רכוש מסוג "עוון", למשך 3 שנים; ופיצוי למתלוננת בסך 5,000 ש"ח.

5. ערעור המבקש לבית המשפט המחוזי, התקבל בחלקו. נקבע כי העונש שנגזר על המבקש הולם את מעשיו נוכח נסיבות ביצוע העבירה המלמדות על חומרתה, בכללן התפרצות המבקש באישון לילה לדירת מגורים, בזמן שבעלת הדירה לנה בה, והעובדה כי המבקש נמלט עם שלל הגניבה לשמע צעקות הבהלה של המתלוננת. הודגש כי ההליך הטיפולי בו שולב המבקש הוא "ראשוני ובלתי מרשים", ואינו מצדיק שינוי של העונש אשר הוטל עליו.

עם זאת, בית המשפט המחוזי קבע כי תחת עונשי המאסר על תנאי שהשית בית משפט השלום על המבקש, יבואו 9 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת התפרצות מכל סוג, למשך 3 שנים.

6. מכאן הבקשה שלפניי, עמה הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל.

לשיטת המבקש, עונש המאסר שנגזר עליו הוא "תולדה של שלילה מעשית של אפשרות שיקומו וזאת בשל נסיבות שלא היו תלויות בו". נטען כי השתתפותו בהליך טיפולי התעכבה בשל נסיבות שונות, בכללן העובדה שכתובת מגוריו הייתה שגויה ואי הבנה לגבי מועדי הפגישות עם שירות המבחן. הודגש כי לשיטתו בכך שבית משפט השלום סרב לדחות את הדיון בעניינו ולא הורה על עריכת תסקיר משלים, נמנע ממנו להשלים את האבחון הטיפולי בו החל, ובשל כך עונשו הוחמר משמעותית.

עוד נטען, כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שלא הורה על עריכת תסקיר מעודכן טרם הדיון בערעור, והתייחס

לטיפולו של המבקש במסגרת "היחידה לטיפול בהתמכרויות ברהט" לאחר מתן גזר הדין כיוזמה פרטית מצדו, אף שבפועל היה זה טיפול אליו נשלח מטעם שירות המבחן.

המבקש הוסיף וטען כי היה ראוי להיעתר לבקשתו לעריכת תסקיר משלים נוכח מגמת החקיקה המוכוונת שיקום כפי שעולה ב"חוק בתי המשפט הקהילתיים" (פרק ו'1 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982), ונוכח המגמה לשילוב בני החברה הבדואית בהליכי שיקום.

7. דין הבקשה להידחות.

כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה ובמקרים חריגים בלבד בהם מתעוררת שאלה משפטית רחבת היקף החורגת מענייני הפרטני של המבקש, או בנסיבות המקימות חשש לעיוות דין או אי צדק מהותי (רע"פ 4730/22 אברהם נ' יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים, פסקה 6 (17.7.2022)). בהינתן אמות המידה האמורות, אין הבקשה שלפניי מצדיקה התערבות "בגלגול שלישי".

8. עבירת ההתפרצות מערערת את תחושת הביטחון האישי של כל אדם, כאשר הפורץ נכנס בעזות מצח לדירה שאינה שלו, במטרה לבצע עבירה. באותה העת, קניינו, פרטיותו וכבודו של בעל הדירה נפגעים, כאשר הוא נוכח לדעת כי אפילו ביתו - אינו מבצרו (רע"פ 512/22 דגמש נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (23.3.2022)); רע"פ 6607/21 חסון נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (21.10.2021)).

יודגש, עבירת ההתפרצות למקום מגורים אינה עבירת "רכוש" גרידא - אף שגם בכך אין להקל ראש, כי אם פגיעה בלב חירותו של כל אדם ואזרח הנגרמת כאשר אדם זר חודר ברגל גסה לדלת אמותיו. מאותה העת, חרדה ואוחזת בבעל הדירה העולה על יצועו, בידעו כי אף בביתו שלו, בחדרו ובמיטתו - אינו מוגן. במקרים אלו נדרשת ענישה הולמת ומרתיעה בדמות עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, נוכח הפגיעה הגואה ברחובות ישראל בכלל, ובאזור הנגב בפרט. כך נדרש כדי להגביר את תחושת הביטחון במרחב הציבורי והאישי.

המבקש פרץ באישון ליל לדירה בבאר שבע שנמצאת בקומה השנייה, הסתובב ברחבי הבית בעוד בעלת הבית לנה, ונמלט עם שלל גניבתו רק לשמע צעקות בעלת הדירה אשר נעורה משנתה למראה המבקש בדירתה. מעשים אלו דורשים, כאמור, ענישה אפקטיבית של מאסר בפועל.

9. בית משפט זה ציין לא אחת, כי על אף חשיבות שיקול השיקום - הם אינם חזות הכול, והם ניצבים לשיקול דעתו של בית המשפט לצד שיקולי ענישה אחרים כשיקולי הרתעה, עקרון ההלימה ושלום הציבור (רע"פ 7658/18 זוהר נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (1.11.2018)); רע"פ 1705/22 אלצראיעה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (14.3.2022)). בהקשר זה, אף שירות המבחן, שהוא הגורם המקצועי להערכת שיקומו של נאשם (רע"פ 5023/18 בדיר נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (28.6.2018)), נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו של המבקש והמליץ על ענישה מוחשית. זאת לאור היעדר שיתוף פעולה מצדו - חרף מספר הזדמנויות שניתנו לו, ונוכח הסתירה שבין הצהרותיו המילוליות בדבר רצונו להשתקם לבין התנהלותו בפועל.

בהינתן האמור, העונש שבית משפט השלום גזר על המבקש הולם את חומרת מעשיו, מתחשב בנסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו האישיות, ומשקלל כראוי את שיקולי הענישה הרלוונטיים - הן שיקולי שיקום הן שיקולי הלימה והרתעה. אף לו היה נגזר על המבקש עונש חמור יותר - לא היה מקום להקל בעונשו. משאלו הם פני הדברים, ברי כי לא מתקיים חשש לעיוות דין המצדיק התערבות "בגלגול שלישי".

10. הבקשה נדחית. ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל.

ניתנה היום, כ"א בתמוז התשפ"ב (20.7.2022).

ש ו פ ט
